

LIBRIS

We know
books

**Alexandru Armă
Gabriel Ivănescu
Adrian Scriciu**

O VIAȚĂ DEDICATĂ ISTORIEI AVIAȚIEI

**Profesorul Universitar Doctor
VALERIU AVRAM
la 80 de ani**

editura
Miidecărți
Bragadiru - 2021

CUPRINS

ARGUMENT7

PARTEA ÎNTÂI

PROFESOR, ISTORIC 10

Breviar biografic..... 11

Istoricul de aviație Valeriu Avram la 80 de ani

Interviu realizat de editorul Adrian Scricciu,

prof. Alexandru Armă, ing. Gabriel Ivănescu..... 18

Bibliografia științifică și literară324

PARTEA A DOUA

EVOCĂRI, MĂRTURII, AMINTIRI 332

Despre profesorul universitar

dr. VALERIU AVRAM333

Partea a treia

**APRECIERI ALE PRESEI NAȚIONALE ȘI ALE UNOR ISTORICI
ROMÂNI ȘI STRĂINI PRIVIND ACTIVITATEA PROF.UNIV.**

DR.VALERIU AVRAM CA ISTORIC DE AVIAȚIE. 376

LIBRIS

We know
books

PARTEA ÎNTÂI

PROFESOR, ISTORIC

Breviar biografic

S-a născut la 25 septembrie 1941 în orașul Buzău. Părinții: Dobrița, născută Lapoviță (d.1995), Stan Coman Avram (d.1987), funcționar public. Frați: o soră- Cantilia, arhitectă (d.2011).

Profesia: profesor universitar doctor-specialitatea istoria aviației, cercetător științific principal gradul I, scriitor, jurnalist, expert al Ministerului Culturii privind istoria aviației și a patrimoniului aeronautic. Deține titlurile de „Specialist în istorie militară” clasa I-a și de „Specialist în arhivistică militară”, calsa I-a., toate obținute prin concursul organizat de Universitatea de Apărare „Carol I” în colaborare cu Serviciul Istoric al Armatei.

Studii și activitate :

- Absolvent cu bacalaureat al Liceului „B.P.Hașdeu”(azi Colegiu Național) din municipiul Buzău, promoția 1960.
- Satisfăcut serviciul militar într-o unitate de radiolocație (1960-1962).
- Facultatea de Istorie-Universitatea București (1963-1968), Licență în *Istoria contemporană a României*, promoția 1968. În anii de studenție IV și V a primit bursă republicană datorită mediilor de 9,50 și respectiv 10.
- A fost repartizat ca arhivist-stagiar la Arhivele Naționale-Filiala Buzău, unde a activat până în anul 1969.
- Prin concurs, a obținut o catedră în specialitatea *Istorie-Științe sociale*, la un liceu din județ, unde a funcționat, între anii 1969-1974. În această perioadă a pregătit un număr de elevi la *Istoria României*, 12

absolvenți au reușit la examenul de admitere la Facultățile de istorie și drept din București și Iași, la Școlile militare de ofițeri.

- Pentru activitatea didactică desfășurată cu rezultate bune, a fost avansat în anul 1974, în funcția de *inspector* în cadrul Comitetului de Cultură al județului Buzău. A continuat să îndeplinească această funcție, între anii 1978-1981, la Comitetele de Cultură ale județelor Ilfov și Giurgiu. În urma concursului, a obținut gradul didactic II cu media 9,00 (Ordinul Ministerului Educației și Învățământului nr.4642/ 1 septembrie 1979).
- În iulie 1981, a fost promovat în funcția de președinte al Comitetului de Cultură al Sectorului Agricol Ilfov, unde a funcționat până în anul 1983.
- S-a transferat la Întreprinderea cinematografică a municipiului București, îndeplinind funcția de *inspector* în Corpul de control al directorului. A programat la *Cinemateca română* un ciclu de filme cu tematică aeronautică, activitate apreciată de conducerea Centralei „România film”, ocazie cu care a susținut mai multe conferințe privind Istoria aviației naționale și universale.
- La 1 martie 1991 s-a transferat la Muzeul Național al Aviației Române, unde a îndeplinit funcția de șef al Secției de Istoria Aeronauticii. Tematica de amenajare a Expoziției de bază a fost realizată de prof. Valeriu Avram. A ieșit la pensie la 13 octombrie 2009.

Activitatea publicistică

În perioada 1968-1978 a publicat în ziarul „Viața Buzăului” numeroase articole pe teme de istorie locală și națională. Începând cu anul 1979 a început să publice curent articole și studii privind istoria aviației în revistele „Magazin Istoric”, „Revista de Istorie Militară”, „Pentru Patrie”, „Viața Militară”, „Modelism”, în ziarele „De Veghe” sau „Armata Poporului”.

- Prima carte cu titlul „Escadrila Nieuport 3. Jurnal de front (1916-1918)” a publicat-o în anul 1986 la Editura Militară, lucrarea s-a bucurat de multă atenție din partea aviatorilor, a publicului de toate vârstele. De subliniat faptul că, această carte trebuia să apară în ediție bilingvă

(româno-franceză), cenzura a interzis acest lucru, deși inițial a primit „*Bunul de tipar*”. A apărut numai în varianta în limba română.

Domnul Adrian Pandea, reputat istoric, directorul Editurii Militare, a reparat nedreptatea și cartea a apărut într-o nouă ediție revăzută și adăugită în ediție bilingvă, în anul 2015, la prestigioasa editură amintită mai sus.

În anul 1991 împreună cu ofițerii de aviație, căpitan-comandorii George Paul Sandachi și Mircea Mann-, a editat revista „*Aeronautica*”, publicație nesubvenționată de Ministerul Apărării Naționale sau de către Statul Major al Aviației și Apărării Antiaeriene. După 17 numere publicația a fost interzisă ca urmare a editorialelor semnate de prof. Valeriu Avram, de ceilalți redactori, care prezentau publicului adevărata stare a aviației române, a construcțiilor aeronautice intrate în declin.

- Între 1988-1990 a urmat un curs post-universitar (masterat) de jurnalism, obținând Diploma-Atestat de jurnalist profesionist nr.0263/6 iunie 1990, devenind membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.
- Începând cu anul 1992 a început să publice în revistele cu tematică de istoria aviației „*Avions*” și „*Le Fana d’aviation*” (Franța), „*Aero.W.W.1*” (S.U.A), „*Aero- Historia*” (Ungaria), „*Țara*” (Republica Moldova) (vezi Anexa 1).

Activitatea științifică

Între anii 1976-1978, a coordonat amenajarea Expoziției de bază a Muzeului de Istorie Județean Buzău, fiind și primul director (cu delegație). Dobândind experiență, a ajutat efectiv, muncind ca voluntar, între anii 1988-1989, la amenajarea Secției de Aviație din cadrul Muzeului Militar Central.

- La 3 ianuarie 1990 împreună cu ing. Dan Antoniu a înființat ASOCIAȚIA ROMÂNĂ PENTRU PROPAGANDA ȘI ISTORIA AVIAȚIEI- A.R.P.I.A, numele i l-a dat prof. Valeriu Avram. Întrucât, asociația, conform legii, nu putea funcționa într-un apartament de bloc, cu permisiunea d-lui Comandor de marină, prof. dr. Jipa Rotaru, directorul Muzeului Militar Național, sediul asociației a fost stabilit la Muzeul Militar Național. Statutul A.R.P.I.A a fost elaborat

de prof. Valeiu Avram, ing. Dan Antoniu, prof. Neculai Moghior, pictorul Ion Țarălunghă și Comandorul av. Aurel Pentelescu, fiind membrii fondatori. După ce asociația a fost înscrisă la Tribunalul București, s-au instalat la conducerea ei persoane nechemate, fără să aibă cunoștințe de Istoria aviației române, sau măcar să fi luptat în Aviația militară română în anii celui de Al Doilea Război Mondial. În semn de protest, membrii fondatori au părăsit asociația. În anul 2010, când s-au sărbătorit 20 ani de la înființarea A.R.P.I.A, într-o broșură publicată de conducerea actuală a asociației, nu s-a pomenit nimic despre rolul major pe care l-au avut iubitorii istoriei Aripilor românești amintiți mai sus și care au avut meritul de a pune bazele acestei asociații.

- Doctorand în Istoria aviației la Facultatea de Istorie-Universitatea București, (noiembrie 1997-iulie 1999. Diplomă de doctor nr.0001321, eliberată prin Ordinul Ministerului Educației Naționale nr.4703/14 octombrie 1999.
- Între anii 1981-2018 a studiat în Arhivele Militare Române, Arhivele Naționale Istorice Centrale, Arhivele județene Teleorman, Buzău, Focșani, Galați, Brașov, Ploiești, Vaslui, Iași, Craiova, documente privind istoria aviației naționale. Cercetările au continuat și în bibliotecile: Națională, Academiei Române, Universitară, Biblioteca Centrală a Ministrului Apărării Naționale. Rezultatul acestor cercetări s-a materializat prin publicarea unui număr mare de lucrări științifice (vezi Anexa 1).
- Între anii 1981-2021, a publicat peste 500 de articole și studii cu tematică aeronautică, în cele mai importante reviste de specialitate din țară: „Gândirea militară românească”, „Viața Militară”, „Magazin Istoric”, „Dosarele Istoriei”, „Aeronautica”, „Cer senin”, „Top Gun”, „România eroică”, „Revista de Istorie Militară”, „Modelism”, „Historia”, „Document”, „Revista Jandarmeriei”, etc.

Activitatea didactică universitară:

- La 1 septembrie 1999, a fost numit conferențiar universitar la Facultatea de Inginerie aerospațială Universitatea Politehnică din București, predând studenților din anul I, cursul „*Istoria aeronauticii*”, până în anul 2004.
- În anul 2003 a susținut concursul pentru obținerea titlului academic de cercetător științific principal gradul I, primind conform legii și titlul de profesor universitar-conducător de doctorat. În cursul activității sale, a avut patru doctoranzi în istoria aviației, doi dintre acești cercetători au fost buzoieni, cu care prof.dr. Valeriu Avram se mândrește.
- Devenind cadru universitar, a obținut Diploma-Atestat (nr.329/15 ianuarie 2004) de Expert al Ministrului Culturii privind „*istoria aviației și a patrimoniului aeronautic*”. De menționat faptul că, până în momentul de față, dr. Valeriu Avram este singurul profesor universitar de „*Istoria aviației*” și cercetător științific principal gradul I în acest domeniu.
- Între anii 2009-2016 a ținut cursuri la masteranzii- ofițeri, la Școla de Aplicații pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu” de la Boboc- Buzău.

Premii obținute

- Premiul Guvernului României-Secretariatul pentru Minorități obținut în anul 2004 pentru lucrarea „*Germanii în aeronautica română*”, Editura Comunicator, București.
- Premiile Fundației Culturale „Magazin Istoric”, pe anii 2011, 2012 și 2014, pentru lucrările: „*Aviația și Marea Unire*”, „*Istoria aviației militare române 1910-2010*”, Editura Scrib, București, și „*Aeronautica română în Războiul de Întregire Națională 1916-1919*”, Editura Militară.
- Premiul special acordat de Fundația „Erou Căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”, 2013, pentru lucrarea „*Căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu, asul cerului*”, Editura V.I.S, București.

- Premiul special pentru literatură la concursul național „*Vasile Voiculescu*” pentru lucrarea „*În zbor, spre Marea Unire*”, Editura Alpha MDN, Buzău, 2018, acordat de Uniunea Scriitorilor din România-Filiala București, Centrul Cultural „*Alexandru Marghiloman*” din municipiul Buzău și Consiliul Popular al comunei Pârscov.
- Premiul special pentru istorie pentru aceeași lucrare („*În zbor, spre Marea Unire*”), acordat de Academia Oamenilor de Știință din România, 2018.

Decorații primite:

- Ordinul „*Meritul Cultural*”, clasa Cavaler;
- Ordinul „*Virtutea Aeronautică*”, clasa Cavaler;
- *Emblema de Onoare a Statului Major General*- Statului Major al Armatei.
- *Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene*-Statului Major al Forțelor Aeriene;
- *Medalia Centenarului Aeronauticii Militare Române*- Statul Major al Forțelor Aeriene.
- *Medalia „100 de ani de la zborul lui Aurel Vlaicu”*- Statul Major al Forțelor Aeriene.

Diplome :

A primit peste 50 de diplome de excelență (vezi Anexa).

Propaganda aeronautică:

- A realizat numeroase emisiuni la posturile de televiziune: T.V.R.1, România T.V., B.1 T.V, PRO-T.V., Realitatea-T.V., la emisiunile radio dedicate Armatei României.

Colaborări internaționale:

A participat, între anii 1993-2018, la cinci manifestări științifice internaționale de istorie militară organizate la București, Sibiu, Plovdiv și Buzău, prezentând comunicări științifice cu tematică de istoria aviației. Personal, a invitat-o pe doamna prof.dr. Astrid Mallet din Franța, la două manifestări științifice internaționale, la Buzău, cu ocazia sărbătoririi a 100 de ani de la Marea Unire.

- A colaborat cu renumiți istorici de aviației din străinătate, după cum urmează: prof. August Blumme, prof. dr. ing. Leonhard Opdyke, dr. ing. Allan Durkota (S.U.A), prof. dr. Astrid Mallet și Michel Ledet (Franța), prof. dr. Paolo Varriale (Italia); istoricul oficial al Aviației militare italiene, prof. dr. A.O Aleksandrov (Federația Rusă), prof.dr. Peter Schiemer (Austria), prof.dr. Gyorgy Punka și ing. Dénes Bernád (Ungaria), prof.univ.dr. Momcil Ionoff (Bulgaria).

Starea civilă: căsătorit cu Alexandrina Niculae Avram (1970), medic militar-colonel (r). dr. Copii- Alexandru (n.1974), absolvent al Universității de arte vizuale București- Facultatea de sculptură, șef de promoție, artist plastic; licențiat al Universității de construcții civile și industriale din București, inginer proiectant în construcții; Eugen (n.1976) prof. univ.dr.- Facultatea de științe ale educației-sectia psihologie-Universitatea București, director de departament, conducător de doctorat.

Istoricul de aviație Valeriu Avram la 80 de ani

Interviu realizat de editorul Adrian Scriciu,
prof. Alexandru Armă, ing. Gabriel Ivănescu

COPILĂRIA ȘI ANII DE ȘCOALĂ, PRIMARĂ ȘI ELEMENTARĂ

Întâlnirea cu domnul profesor universitar dr. *VALERIU AVRAM*, reputat istoric de aviație, scriitor, jurnalist, s-a desfășurat în apartamentul d-sale din București- cartierul Militari, pe baza unui program bine stabilit între realizatorii interviului și sărbătorit.

După servitul unei excelente cești de cafea- gazda noastră, fiind un mare fan al cafelei-, am intrat în dialog ... care a durat, cu pauze, aproape două luni.

Stimate domnule profesor, vă mulțumim că ați fost de acord să realizăm împreună un dialog despre viața și activitatea dumneavoastră, care va fi prezentat în volumul aniversar la împlinirea a 80 de ani de viață, intitulat O viață dedicată istoriei aviației: profesorul universitar doctor Valeriu Avram la 80 de ani editat la Editura Miilecărți.

Mă simt onorat, că trei personalități marcante ale vieții științifice, culturale și editoriale românești s-au gândit să realizeze un volum aniversar despre activitatea de istoric, scriitor, jurnalist, și în acest context, am să vă povestesc câte ceva despre viața mea. Am reflectat mult, dacă să vă prezint unele aspecte nefericite prin care am trecut, fiind copil sau adult. Mulți dintre românii de vârsta mea au trecut prin aceleași momente grele și dificile.